

Duchovní umění na festivalech oživí regiony

Alena Scheinostová

Po covidových hubených rocích se v plné síle vrací letní přehlídky a festivaly duchovní hudby a kultury, kterými ožívají i jindy málo přístupná místa.

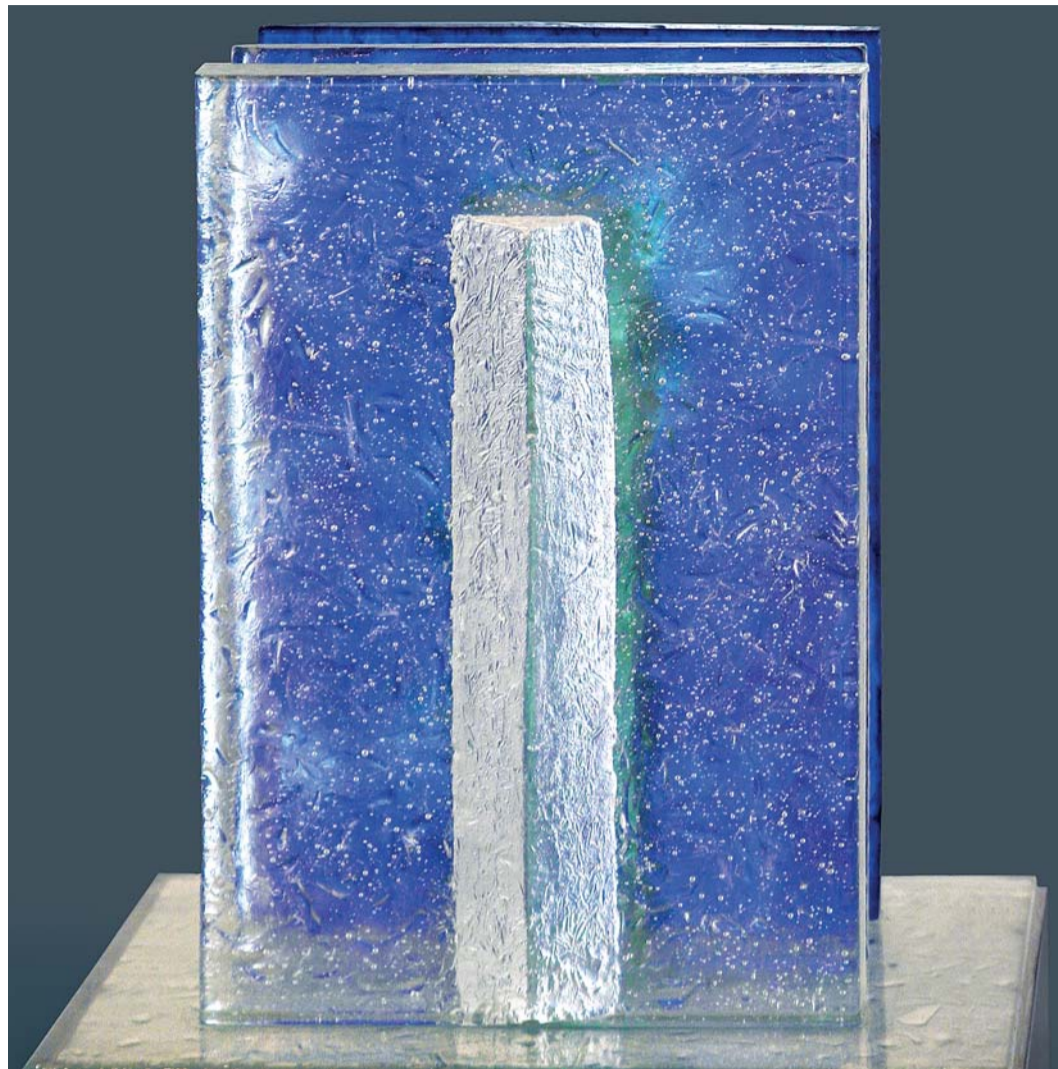
Přeshraniční region jihozápadu Čech a bavorského příhraničí rozezná už 26. ročník Evropského festivalu duchovní hudby Šumava – Bayerischer Wald. „Smysl tohoto festivalu založeného na konci minulého tisíciletí nadále zůstává aktuální – spojovat oba pohraniční regiony a iniciovat vzájemná mezilidská setkávání, která budou překračovat rámec festivalových vystoupení,“ přiblížil za pořádající klatovské Kolegium pro duchovní hudbu Vít Aschenbrenner. Přehlídka není soutěžní, ale více se zaměřuje na kulturní oživení pohraničí a také na setkávání pěveckých a instrumentálních těles z různých míst Česka i Bavorska, s důrazem na dětské soubory. Letos jich vystoupí hned dvacet, včetně sboru učitelek nebo gospelového souboru.

Koncerty a vystoupení při liturgii se letos mezi 19. květnem a 4. červnem konají na 27 různých místech v obou státech. Na české straně Šumavy to budou například kostelík sv. Mikuláše v Dešenících, sv. Prokopa v Nezdicích, sv. Jana Křtitele ve Lštění nebo Panny Marie ve Strašíně; v Žihobcích a Srbcích se 2. června hudební festivalové dění prolne s Nocí kostelů, v Boru u Tachova koncert doprovází májovou pobožnost a v Letinách nebo u sv. Felixe v Sušici mši sv.

Program je připraven také do plzeňské katedrály sv. Bartoloměje, kde mj. ve středu 17. května oslaví vystoupení Kolegia pro duchovní hudbu Klatovy a souboru Consortium musicum Plzeň konec letošního akademického roku. A přímo v Klatovech hudba zazní například v nedávno rekonstruovaném jezuitském refektáři. Na německé straně zvou třeba kostely v Neuhausenu, Bodenmais, Lamu, Haibühlu, Böbrachu, Bogenbergu či Deggendorfu a každé vystoupení je spojené se mší sv. A 4. června odpoledne se festival uzavře velmi symbolicky: sice na české straně – při mši sv. v kostele sv. Martina v Klenčí pod Čerchovem, ale sloužené v němčině a za doprovodu německého dětského souboru Cantus Laudis z Bodenmais. Podrobný program přináší stránky fdh.klatovy.cz.

Forfest se ohlédne za skladateli, kteří odešli

Na opačný konec republiky – do Kroměříže a okolí zve 34. ročník ojedinělého festivalu současného umění s duchovním zaměřením Forfest. Ten od pádu komunismu každoročně pořádají manželé Zdenka a Václava Vaculovičovi se svými přáteli, a pomáhají tak současnou

O výtvarný program letošního Forfestu se postaral křesťanský malíř, sklář a fotograf Marek Trizuljak. U příležitosti jeho 70. narozenin připravila Městská galerie Olomouc jeho profilovou výstavu, kterou je možné zhlédnout od 17. května do 3. června – včetně (zleva) plastik Brána a Trojice. Snímek archiv Marka Trizuljaka

duchovní tvorbu tuzemských i zahraničních skladatelů či výtvarníků dostávat k posluchačům a návštěvníkům výstav – za toto mnohaleté úsilí obdržela Zdenka Vaculovičová v roce 2020 Řád sv. Cyrila a Metoděje od ČBK. Mottem letošního ročníku, nad kterým převzal záštitu mj. arcibiskup Jan Graubner, je přání slavného německého hudebního skladatele Roberta Schumanna: „Aby pravda umění jasně zářila a šířila radost a naději.“

Na koncerty, při kterých zazní varhany, zpěv, akordeon, flétna, viola, harfa, kytara či celé soubory, zvou pořadatelé do chrámu sv. Mořice v Kroměříži či svatováclavského dómu v Olomouci, Muzea Kroměřížska nebo prostor tamní husitské modlitebny. Svě dílo představí rezidenční komponisté festivalu František G. Emmert či František Fiala i skladatelé mladší generace jako Zdeněk Král nebo Vít Zouhar. Kromě českých hudebníků vystoupí hosté ze Slovenska, Japonska, ale i USA. Protože k Forfestu tradičně patří kromě hudby samotné i prohlubování hudební kultury a schopnosti hudbu vnímat a rozumět jí, jsou připraveny také poslechové pořady a besedy. 22. června kupříkladu bude o své skladbě *Izajášovo proroctví* hovořit uznávaný hudebník

a komponista Pavel Zemek, následovat bude koncert ve svatomořickém chrámu.

Celý cyklus rozhovorů o hudbě „Nezapomínáme“ pak pořadatelé věnovali českým hudebním osobnostem posledních desetiletí. Budou mezi nimi jména jako Ivana Loudová, Milan Slavický, Jan Hanuš, Ilja Hurník nebo Petr Eben. „Ozvěny Forfestu“ – tedy pořad, který přináší vybrané festivalové momenty i přespolním, připravuje pro Radio Proglas redaktorka Radka Rozkocová a jsou k poslechu i z audioarchivu rádia.

Na Vyšehrad za varhanami nebo chválami

Křesťanská kultura dostane od konce května výsadní prostor také na pražském Vyšehradě. Milovníci chrámové hudby si přijdou na své během přehlídky Varhanní Vyšehrad, která od pondělí 22. května uvede v bazilice sv. Petra a Pavla přední tuzemské varhaníky i varhanický dorost. Hned 22. se představí mladí varhaníci z pražské konzervatoře, 4. června zazpívá Roman Janál za varhanního doprovodu Jana

Kalfuse, 11. června vystoupí polský interpret Kamil Mika, 18. června Aleš Nosek a v neděli 25. června zahrají na královský nástroj čtyřručně Ivana Michalovičová a Petra Kujalová. Všechny tyto koncerty začínají v 19 hodin. Na sobotu 24. června od 16 hodin je pak se vstupem zdarma přichystán komentovaný koncert „Varhanní objevitel“ s povídáním o varhanách pro dětské publikum.

Dospívajícím je určen jednodenní multižánrový křesťanský Festival Na Výšinách, který na Vyšehradě pod širým nebem proběhne 27. května. Toto celodenní setkání, které začne o 11. dopolední a skončí po 22. večerní hodině, pořádá tým spojený s ekumenickou Mládeží pro Krista ČR. Na třech scénách vystoupí interpreti a kapely různých žánrů jako Jana Zubajová z projektu Godzone, Kalifornian Jake Hamilton, písničkář Michal Horák, plzeňští Safenat Paneach nebo Trio Českého rozhlasu, přislíbeny jsou přednášky biskupa Tomáše Holuba nebo teologa Pavla Hoška, a především společně strávený čas pod mottem „Odpočinek“, protože – jak píší organizátoři – „i Bůh sedmého dne spočinul od své práce“. Kompletní program před akcí přinese její web navysinach.cz.

Kontemplací k vnitřní svobodě

KNIŽNÍ TIP
Zdeňka A. Emingera

V knize *Vnitřní mlčení* s podtitulem *Uzdravující cesta meditace* se autor, bosý karmelitán David Peroutka pokusil obhájit hodnotu meditace, a zvláště ticha pro křesťana 21. století. Myslím, že se mu to podařilo.

Pojmy jako kontemplace, meditace a duchovní cvičení bývají totiž v křesťanském prostředí leckdy přijímány s nedůvěrou. Je to paradoxní, protože tato duchovní praxe je odedávna součástí těch nejlepších křesťanských tradic. A často právě ženy a muži z kontemplativních řádů se poklady křesťanské kontemplace, pocházející již z prvních století existence církve, snaží zachránit a rozmnožit. Peroutka v knize podává zajímavou analýzu meditace, kterou doplňuje konkrétní zkušenosti známých osobností západního i východního křesťanství a návody, jak k meditaci v tichu přistupovat. Jako jedna z mála knih v češtině z poslední doby jeho práce cílí nejen na čtenáře, který žije svoji křesťanskou vírou, ale také na toho, který je „na cestě“ a kterému Kristův vykupitelský příběh a zájem

o duchovní život není vloženo cizí.

Kromě dějin mlčení a kontemplace popisuje David Peroutka konkrétní varianty křesťanské meditace. Nejde o normativní návody, ale spíš o reflexi ověřených zkušeností osobností: sv. Ambrož, sv. Alžběta od Trojice, sv. Jan od Kříže, sv. Basil Veliký, sv. Ignác z Loyoly, Thomas Merton, sv. Terezie z Avily, sv. Tomáš Akvinský nebo Tomáš Špidlík. Jednotlivé kapitoly jsou vlastně pomyslnými místnostmi školy modlitby a meditace pro začátečníky a středně pokročilé: „Pohledy do dějin mlčení“, „Ztišení těla“, „Ticho léčí“, „Mlčet s Kristem“, „Modlitba Ježíšova“, „Vnitřní svoboda“ a „Bdělost“. Díky autorově zkušenosti, která tu je vyjádřena srozumitelným a atraktivním jazykem, se může v tomto světě, ještě vcelku nedávno rezervovaném jen pro lidi zasvěceného života, snadno zorientovat kdokoliv.

Právě v této vstřícnosti tkví hodnota knihy. Autor si je totiž vědom, že i řada laiků rozličných profesí se cítí povolána k hlubokému a vážnému duchovnímu životu. Nejde jim jen o plnění povinností, a už vůbec ne o život, který by plul pouze po povrchu. Uprostřed

hluku, dynamiky, společenských nároků a očekávání druhých se potřebují a také chtějí od těch nejlepších naučit modlit, ztišit se, správně dýchat, vyrovnávat se s krizemi, s prožitky víny, s otázkami po smyslu života. A hlavně – v hloubi srdce touží po přijetí a snaží se o sebe-přijetí. I díky této knize takové čtenáři pochopí, že nejlepším učitelem jim bude sám Ježíš a to, jak se on ve svém značně hektickém životě vyrovnával s nárazy všedního dne a co pro něj znamenalo jeho modlitební, duchovní propojení s Otcem. Jít životem v Ježíšových stopách a orientovat svoji modlitbu na něj může člověku pomoci dosáhnout kvality a jistoty duchovního života, jehož symbolickým plodem je to vůbec nejdůležitější – vnitřní svoboda.

Jsem přesvědčený, že kniha Davida Peroutky snadno nalezne čtenáře v různých společenských i církevních bublinách a osloví každého, jehož duchovní život se nevyčerpává v nedělní účasti na bohoslužbách, kdo nechce být před Bohem jen jako náhodný pocestný, ale jako ten, kdo by se rád nazýval jeho učedníkem a přítelem. Při četbě *Vnitřního mlčení* bude zážitkem radost z poznávání a také z toho, že něco z křesťanské meditační a kontemplační praxe už vlastně dělá a ví, jak velkou hodnotu to má.

David Peroutka: *Vnitřní mlčení*
(Pavel Mervart 2022)

Autor je teolog.

Prožijte noc ve svém muzeu

V pátek 19. května začíná v celé republice tradiční Festival muzejních nocí – běh poutavých prohlídek muzeí a galerií ve večerních hodinách, spojených s workshopy a komentovanými vycházkami či s divadelním, besedním nebo hudebním programem, a to zpravidla za dobrovolné nebo zvýhodněné vstupné. Festival navazuje na Mezinárodní den muzeí 18. května, který už od roku 1977 připomíná zásadní úlohu těchto paměťových a kulturních institucí. Na webu pořádající Asociace muzeí a galerií ČR www.cz-museums.cz si zájemci mohou vyhledat, kdy a s jakou nabídkou se zapojuje muzeum v jejich městě. Hned 19. května zve veřejnost například Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, kam spadá také litoměřické diecézní muzeum, nebo zámek v Žďáře nad Sázavou, který ve spolupráci s tamní farností v programu připomene letošní 630. výročí mučednické smrti sv. Jana Nepomuckého. V Městském muzeu v Kadani přiblíží 20. května skrze divadelní přestavení zážitky staročeského cestovatele a zdejšího rodáka Jana Hasištejského z Lobkovic (†1517) z pouti do Svaté země. V Počátkách zase 26. května zpřístupní kostelní věž, aby se návštěvníci mohli potěšit nočním pohledem na město z výšky. (sch)

19. Festival muzejních nocí. 19. 5. – 16. 6. 2023, program na www.cz-museums.cz